Noomerai sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, nege degtii!

Buriaad-Mongoloi YNEN

№ 231 (2264)
1937 onoi
OKTIAABRIIN
6
SREDAA

14-xi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazeeta

BOTVIINNIK LEVENFIIŞ XOJOROI ŞATAR NAADAN

Şataraar SSSR dotor tyryy huuri ezelexiin tyløø, grossmeister—oordento M. BOTVIINNIK ba SSSR- ei şimpioon G. LEVENFIIŞ xojor oktiaabriiin 5-haa exileze Moskvaada şatarai tulaldaa xexenь. Glaavna sydijaanь N. V. Kriileenko. Edener polittexniis myzein jixe zaal soo naadaxa baina.

Aradai daisadai byxii uurxaiji ongilon butasoxixo

Hajaxan, BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoomoi II dugaar pleenym bolzo dyyrbe. Tus pleenym deere Buriaad-Mongol aradta imagta şuxala asuudalnuudii xaraza yzebe.

Mynøø eliryylegdeed baihan aradai daisan Jerbaanov ba terenei gol tuhamarşad—Dorziliev, Markiizov ba busad xeden zilei xugasaan soo øøhediingøø buzagai muuxai xeregii xeze baigaa. Tedener xadaa øøhediingøø kaadrnuud bolxo byrzyaazna nacionaliistnuud, kulaagai xybyyd, nojod ba t r o c k i i s-buxaarintan—şpioon ba xoroto elemeentnyydii gamtaigaar bøømeilen ydxøøze baigaa. Tedener, ede øøhediingøø kaadrnuudii ynder deede poostnuudta tabidag hen. Tedenerei, olon niitiin ymene xydelmeriee unagaan xyndegyi bolxodonь baihan huurihaanь nygøøde huurida abaaşaxa, ygeiş bolbol, SSSR-ei busa busa rajoonuudta xydelmerilxe komandiroovka ygedeg, hurguulinuudta elьgeedeg baigaa. Xediideeş tedenь xadaa paartiingaa bileedtei oşodog hen.

Aradai daisadai ene buzagai urbaltiin xydelmeri deerehee manai respyybliikiin xytelberilxii şanartai partiijna, soveedai ba azaxuin oorganuudta japoonai rezveedkiin ageentnuud myn bolxo şpioonuud, diversaantnuud ba xorologşod bata bexieer huurilşahan baigaa. Ede ageentnuud bolbol diveersi ba şpionaaz jabuulxa tuxai sexe direktiivnyydii japoonai razveedkahaa abaad terenee todorxoi ba zoxistoigoor gyisedxedeg baiba. Aradai daisad bolbol respyybliikiin ceenterteş, myn baha aimag ba somonuudaarş partiijna, soveedai ba azaxuin oorganuudta øøhediingøø seetь ba uurxainuudii tyxieerhen baina. Ede aradai daisad kylьtyyrne ba ideoloogiiin froont deere myn le jixeşeg xorolol xehen baixa. Tedener, Buriaad-Mongoloi arad zonoi uxaan hanaaji nacionaliizmiin xoroor xorolozo, gyrenei daabari ba tysebii gyisedxexe xeregii tahalduulan, azyiledberiiin oronuud, traansportiin xydelmeriii tahalduulza, kolxoozuudai tariaanai urgasii dooşonь bolgohon ba socialiis malazalai debzeltii gederge tataza baihan baina.

Aradai daisan Jerbaanov ba terenei tuhamarşad øøhediingøø tabiuulnuud-byrzyaazna nacionaliistnar, şpioonuud ba diversaantnuudai xoroto xydelmeriii ali bolxooronь daldaldag baiba. Xeneiş medexeer, Jerbaanov xadaa urdada ede byrzyaazna nacionaliistnuudai japoonoi imperaliizmtai sexe barisaatai baihaniinь haisa medeheer baiza, enenei tuxai negeş yge xeldeggyi, xarin, tedenerii soveedai lojaalьno inteligeence geeşe geze gojoor nereledeg baigaa. Jerbaanov ba terenei tuhamarşad kriitikii balartuuldag, aradai daisadii eliryylxee hanahan ynen sexe xynyydte xoro xara xeze xabşadag hen. Jerbaanov ba terenei tuhamarşadai avtoriteedii tedende bildaguuşaldag ba tedenei gar doro baigşad ton deere yrgegdeze, tedenei nereer kolxooz, hurguuli, azyiledberi g. m. nereleze, tedenerii „oordento xytelberilegşe— voozdьnor" geze nereledeg baigaa.

Respyybliikiin gazeetanuud bolbol ene metiin xoroto jabuulganuudtai temeseze, aradai daisadii eliryylen butasoxixo ujalgatai baihan aad, ene ujalgaa dyyrgeegyi.

Xeblelei oorganuud—„B. M. Praavda" ba „Ynen" gazeetanuud Jerbaanovai tabimalnuud—Orşaanski, Xliistov, Aardin ba Vaançikov gegşedei garta orohon baigaa. Uşar iimehee paartiiin ene egee xursa zebseg bolxo peçaatь şpioonuud, diversaantnuud ba xorologşodii daldalxa zebseg bolhon baiba.

Buriaad-Mongoloi arad imagta jixe tyyxete ilaltanuudtai baina. Buriaad-Mongol bolbol xaan zasagai yjede geegdengi, xaranxii munxag koloniaalьna zaxa xizaar baihanaa seseglen halbarza baigaa socialiis respyyblike bolhon baina. Ene ilaltanuud xadaa imagta Leenin-Staalinai bolьşeviig paartiin zyb ba huladaşagyi SSSR ba RSFSR-ei zasagai niuur deere udaridalgiin, orosoi proletariaadai ton jixe tuhalamziin aşaar tuilagdahan baina.

Aradai daisadai buzagai urbaltiin xydelmeri iime yni udaan sagta jabuulagdaza baihaniinь xadaa gansaxanş tedenei şadamartaigaar bag ymdeze ba paartiii mexelze baihan deerehee boloo bişe, myn manai olonxi xydelmerilegşedei ton ohol nazagai ba amaa angain huuhan deerehee bolhon baina. Tedener xadaa, „socialiizmiin ilalta tuilagdaxa byri angiiin daisan byri nomogon, garai bolxo gehen xorotoi ba teneg teoorido dairagdahan" ba nyxer Staalinai zaahan kapitaliizmiin ylegdel bolbol nacionaalьna asuudalda busa busa asuudalnuudta orobol byri jixe amidarangi baixa gehen zaabariii martaa geeşe xa.

BK (b) P-iin CK-ai oorgan „Praavda" gazeetiin ugaa jixe tuhalamziin aşaar manai partorganizaaca daisadai bagii xuulan xajaza eliryylbe.

Mynøø yngereed baihan pleenym deere respyybliikiin xytelberilxii şanartai partiijna, soveedai ba azaxuin oorganuudta aradai daisadai xehen xorololoi xydelmeriiin tuxai asuudal xaraza yregdebe. Pleenym bolbol Buriaad-Mongoloi partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai ymene byrzyaazna nacionaliistnuudai, troocko-buxaarintnai xorologşod, şpioonuud ba diversaantnuudai uurxaiji ceenterteş ba myn tereenşelen xydøø niutaguudtaş yndehøørenь ongi tatan butasoxin usadxaxa asuudalii gol ba şuxala asuudal bolgon tabiba.

Aradai daisad-byrzyaazna-nacionaliistnarai, troocko-buxaarintnai şpioonuud, diversaantnuud ba xorologşodii mergen ba aldangyigøør soxixo xeregtei. Tedenerei byxii uurxaiji butasoxin baigaa nyxe hyoenyydheenь gargaxa xeregtei. Ene xyndete asuudalii gyisedxexiin tulada partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud, soveedai byxii ynen sexe xynyydhee byxii xysejøø şuud elsyylxii erigdene. Bidener ene asuudalai gyisedxelii zybxen exilze bajnabdi. Xoroto elemeentnyyd bolbol, bidenerei daisadii soxihon soxiltiimnai soveedai ynen xynyydii soxixo hedelge yzyylne. Xydelmeriheenь xuuli busaar gargaxa, profjuuzai geşyydei zergehee gargaxa, hurguulihaa gargaxa g.m. faaktnuud bii. Ede metiin xoroto hedelgenyydii şuud soxixo xeregtei.

Manai paartiiin tugta ynen şudarga, BK(b) P-iin CK, inag voozdь ba bagşa nyxer Staaliniii toiron nigtaar zagsanxai Buriaad-Mongoloi partorganizaaca bolbol aradai daisadii butasoxixo ba tedenerei buzagai xoroto xydelmeriiin xoişoloniii usadxaxa xeregii bejelyylen øøstenь xyrgeje!

Xydelmerilxe edebxi zorigii byri jixeer xydelgene

Bidener, „Ulaan-Orongo" kolxoozoi geşyyd, paarti ba zasagai ygehen finaansiin xyngelelte bolbol paarti ba zasag, inag voozdь Staalin man tuxai yder byxende anxaralaa tabiza baihaniii lablan gereşelne geze soxom medenemdi.

Ene ygtehen finaansiin xyngelelte bolbol byxii kolxooznuudai xydelmeriiin edebxi zorigii deeşelyylne. Bidener, kolxoozoigoo xeden mingan malii ton hainaar xaraza ondo oruulxa ba malai tyl yxyylengyi byri oloşoruulxabdi.

Manai kolxoozoi tariaa xuriaalga dyyreed, mynøø soxilgo jabaza baina. Tariaa soxilgoo oiriin bolzor soo dyyrgexe geze byxii kolxoozniguud edebxitei hainaar xydelmerilze baina.

Manai kolxooz dotor yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri muugaar jabuulagdaa. Eneenhee xoişo yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeriii ton hainaar jabuulza kolxoozniguud bidener şanga şadaltai, kylьtyyrne, xyxiyy azahuudaltai bolxiin tyløø temesexebdi.

Selengiin aimagai „Ulaan-Orongo" kolxoozoi geşyyd Badmiin, Balzanai, D. Badmiin.

Xitaddaxi dain baildaan

Şanxain froontnuud deere

Xitadai ştaabai medeeselei johoor, oktiaabriiin negenei yder Liyxaan-Liodiaanai Şossei xargiin saana goritoi tulaldaan boloo. Lodiaanhaa urdaxanuur Şanxai—Liyyxiin şossei deere xitadai seregyyd bolbol Ticiin kanaalii xyndelen garhan xyyrgii ebdee. Xitadai razveedkiin medeeselei johoor, Sianin roodhoo urduur ba Czianvaan-roodhoo zyyxeneerxi rajoonuud japoontanhoo seberlegdee.

Japoonai komaandovaniiin tyløølegşe bolbol grazdaansk ceentrhee ba Czianvaanhaa japoonai seregyydei garhan tuxai medeeselii buruuşaana. Xitadai razveedçiguud bolbol japoon seregei xehegyydei smeeniii garza oşohon deere toolo geze zaana.

Xoito Xitadai froontnuud deere

Şanьdyyn proviinciin tolgoilogşo Xanь Fy-ciu bolbol øøriingøø Naankinda baigaa tyløølegşede ygehen telegraama dotoroo, xitadai seregyyd bolbol Tianьcziinь—Pykoygai tymer zam deere ilalta tuilaba geze medeesene. Xitadai seregyyd zyyn flaangada Saniuaanь (Xebei ba Şanьdyyn proviincanuudai xile deere) şadar oktiaabriiin negenei hyni japoon seregei guşan polivoi buunuudii ba seregei jixexen zebseg buliaan abba.

Sentiaabriiin 25-nai yder japoonai seregyyd bolbol Cançzoyji ezelen abxadaa, tende şarxataad baihan xojor zuun xitad soldaaduudii alahan baina. Xitaduud bolbol Cançzoyhoo garza oşoxodoo, tedeniii polivoi goospitalьhaa gargaza yrdieegyi baihan baina.

Japoonai seregyyd bolbol mynøø xitadai naimadaxi aarmiiin ezeleed baigaa Pinsinьgyaanь (Şansii proviinca) şadar baigaa xitadai froontiin liiniii tahalxa yregyi hedelge xeheneigee hyyleer, şiglelee xubilgaza, xojor koloonno bolood Janьmenьgyaaniii toirozo garba. Nege koloonnonь Gyaanьçzeenь teeşe xojordoxinь—Taançii teeşe dabxiba. Japoontan sentiaabriiin 29-de Tanьçiiji ezeleed, saaşaa dabxiza sentiaabriiin 30 da Dajçzoy ba Nin-yji ezelze, Janьmengyaani xamagaalza baigaa xitadai seregyydei ara talada garba. Xitadai seregyyd argagyideze suxarihan baina.

Japoonai aviaaciin dobtolgonuud

Sentiaabriiin 29-nei yder japoonai samoliooduud bolbol Kantooniii gurba daxin boombodobo geze „Taimsiin" Gonkoongiin korrespondeent medeesebe. Japoon seregei koraablinuud ba aviaaca bolbol Bokkatigriisdexi foortnuudii daxin boombodobo. Foortnuudii boombodoxo yjede xitadai „Juaapxe" kreiser gemtehen baina. Kreiserei komaandiin xeden xynyyd şarxataa.

Czianmiinь şadarxi Cziuliinь huurinda oboorozo baigaa tariaaşaniii japoonai samoliooduud pylimioodoor buudaba. 40 xyn aluulhan ba 200 xyn şarxatahan baina.

Japoonai samoliooduud Cinьşaaniii boombodobo

Loondon, 29. (TASS). Japoonai medeeselei johoor, japoonai samoliooduud bolbol sentiaabriiin 28-nai yder Kantoonhoo xoino baigaa Cinьşaanь goorodii boombodobo. Boombonuud bolbol ton olon zontoi gazarnuudaar xajagdahan baina. 200 xyn aluulaa.

Japoonai samoliooduud Kaiunaanь aralii daxin boombodobo geze Deili telegraaf medeesene.

Moskvaagai seregei ookrugai xeheg seregyydei namarai taaktikan huralgada oborooniin Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi maarşal nyx. K. Je. VOROŞIILOV jirehen baina.

ZURAG DEERE: Nyx. Voroşiilov bolbol polkoovnig Syçkoovhoo raaport abza baina. Zyyn garhaa—polkoovnig Akviliaanov, nyx. S. M. Bydiøønnii, nyx. K. Je. Voroşiilov ba koorpusai komisaar nyx. Trojankeer gegşed myn.

Kisloov ba Loskyytov xojoroi foto. (SOJUUZFOTO).

OKTIAABRIIIN REVOLIYYCIIN XX OIDO BELEDXEL

Şil otololgiin ceexiin erxim xynyyd

Ulaan-Ydiin şilei zavoodai staxaanovtar, udaarniguud bolbol Oktiaabriiin urdaxi socialiis myriisøøde orolsohon socialiis myriisøøjt byxii zavood deere ton yrgeløør delgeryylen baina.

Şil otololgiin şine meetodii şudalaza, xydelmerilingøø sagii zybøør xereglen, socialiis myriisøønei yndehøør harbaa hara byri noormoo ylyylen dyyrgedeg xynyyd şil otololgiin ceexte olon bolzo baina.

„A" smeeniin şil otologşo Gaçyyrin gegşe sentiaabrь hariingaa noormii 116 proc. dyyrgeze, 2 mingan kyb-meetr şil otolhon ba tereneinь 25 proc. 1 soortiin eksportiin şil dolhon baina.

„M" smeenada Żapkyyjev gegşe sentiaabrь harada noormoo 105,2 proc. dyyrgeze, byxe otolhon silee 2400 kyb-meetrei 1-dexi ba 2 doxi soortodo oruulhan baina. Nyxer Żapkyyjev oktiaabriiin urdaxi myriisøøde egeel tyryyn orolsozo, otiaabrь harada noormoo 120 proc. dyyrgeze, III dexi ba IV dexi soortiin şilei tysebii 8 proc. baga bolgozo, 1 dexi soortiinxiii jixedxexe, myn noormiin johoor xajagdaxa 6 proc. şilii 5,5 proceentda oruulxab-geze ujalga abba.

„D" smeenada nyx. Palkyyjev gegşe sentiaabrь hariingaa noormii 125,5 proc. dyyrgeze, 3100 kyb-meetr erxim şanartai şil ygehen baina.

Ede nyxed oktiaabriiin tyryyşiin yderhøø exileze yiledberiiin jixe bytøøse xaruulza baina. Ede nyxedei zişeete xydelmeriii bişe bişe ceexiinxid xalan abza exilee.

C. Nimiin.

Socialiis myriisøøde urilsaza baina

Zakaaminai aimagai tyryy selьpoonuud ba selьmaaguud bolbol agua jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX oiji ugtuulan socialiis myriisøøde orolsozo baina.

Xuzarai somonoi selьpoo (tyryylegşenь nyx. Delegei) Oktiaabriiin hain yder boltor tovaarai erjesiin tysebii, selьpoodo xabaatai byxe beledxelnyydii 100 proc. dyyrgexe, selьpoodoo soveedai johotoi kylьtyyrne xugaldaa erxilexe g. metiin ujalga abaad, Caxirai selьpooji (tyryylegşenь Oçoroi) socialiis myriisøøde uriba.

Xuzarai selьmaagai xudaldaaşa R. Dorziin gegşe aimagai ceentrdexi selьmaagii erxilegşe Delegei gegşii myn iime ysloovitolgoor myriisøøde uriba.

Myriisøønei jabasii şalgaxii raipotrebsojuuziin tyryylegşede daalgagdaba.

Zangiin.

Vaançikovai bagii xuulan xajaba

Vaançikov Hasaran bolbol Kiaagta daxi bagşanarai hurguuliiin direektorei tuşaalii gurban zil soo jabuulza baihan baigaa. Vaançikov ene baixa zabharaaş ba myn uridaş bolbol aradai daisanuudtai xaluun barisaatai, tedeegeer bejee toiruulan baihan, iime şinze şaraitai xyn baigaa.

1929 ondo Ulaan-Yde goorod doxi soveed-partiijna hurguuliiin yçeebno-çaastiiin erxilegşe baixadaa, eliryylegdehen aradai daisan Sanzinoo gegşetei ton oiro barisaatai baihaniinь elirehen. Trockiist Sanzinoo bolbol ene hurguulida jamarş xabaadalgagyi aad, Vaançikovai tuhalamzaar trockiis orgaizaacii Boolkov, Tryybaşeejev S. ba busadaar bii bolgohon baina.

Ene Vaançikov bolbol 1933 ondo mongol rabfaagai direektorei orologşo yçeebno çaastiii erxilegşe baigaad panmongoloi idieji şurguulhan ba byrzyaazna nacionaliistnuudii, japoon-neemecei şpioon-razveedkii magtahan deerehee uul xydelmerihøø gargagdaza, xatuu dongodolgo abhan baigaa.

Bag ymedehen Vaançikov bolbol 1934 onhoo xoişo Kiaagta daxi bagşanarai hurguuliiin direektor baixadaa poliitika xymyyzelgiin xydelmeriii ton buzagai muugaar tabihan ba ene şuxala hurguuliii aradai daisanuud trockiis ba bişe bişe şpioon devirsaantnuudai uurxai bolgohon baina.

Ene daisanuud bolbol olon zil soo øøhediingøø xoroto handaralgiin xydelmeriii jabuulza, ene hurguuli soo kontrrevoliycioonno xuudaha gargaxa zergeer azallaza baihan jym. Ene hurguuliiin biblioteekii aradai daisanuud şpioon diversaantnuudai nomuudaar ton buzagairuulhan baina. „Komuniist" Vaançikov bolbol iime jyymenei bolzo baixada xaana baigaab? Tere bolbol ene buzagai xeregyydte niyde hoxor şixe dyliii bolood baigaa. Ene hurguuliiin bagşanarai sostaav bolbol Pesternaak, Leebedev, Jeodorov, Żyyr, Riibin ba busad zergiin aradai daisanuud-trockiis ba busad hezegtei xarşa elemeentnyydeer dyyrhen baigaaşhanь, Vaanşikov bolbol ene xydelmerişedii gegeerelei Arkomaad jabuulhan jyme ba myn şalgagdahan xynyyd geeşe geze arşalan xamagaalza, tedenhee halaxa duragyi baihan. Gegeerelei Arkomaadta baihan aradai daisan Dongidoon ba maxroovii byrzyaazna-nacionaliist Vaançikov xojoroi xamta xydelmerilze baihaniinь eli baina. Partiijna kollega bolbol ene byrzyaazna-nacionaliist Vaançikovai ymedehen bagii xuulan xajaza paartihaa gargaba.

B. Soosov.

Xoito ba nyydel rajoonuud, zize posclooguuddaxi hunguuliiin uçaastoguud tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

1. Xoito nacionaalьna oorkruguudta, xadiin ba nyydel rajoonuudta Xoibooto respyybliikenyydei Centraalьna Gyisedxexe Komiteeduudhaa zybşøørelteigøør zuuhaa dooşo, tabihaa deeşezontoi gazarta hunguuliiin uçaastoguudii emxidxexii zybşøøxe.

2. Sileeninyydei xoorondoxi xemzee arban kilomeetrhee deeşe boloo haanь taban zuuhaa dooşo, gurban zuuhaa deeşe zontoi gazarta tusagaar hunguuliiin uçaastoguudii bii bolgoxii zybşøøxe.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. Kaliinin.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь Goorknin.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi Oktiaabriiin 3.

N—209“ SAMOLIOODII BEDERELGE

„N—209“ samolioodai ekipaazii bederelgii, nyxer Levaneevskiin niidelgiin jabasii narinaar anaalizdaza, yzehenei ba myn Aliaask oroxo zamhaa tereenei ygehen byxii medeenyydii şalgan şudalhanaigaa hyyleer gansal exilze bolxo baina.

Bi xadaa, mynəə Levaneevskiin samolioodai ekipaaz tuxai iimeşyygeer hanaxa bainab.

Egeel tyryyn, byxə ekipaaz amidii geze bi naidabaritaib.

Levaneevskiin samoliood argagyi huuxa bolxodoo, yylen sooguur garza mylihetehen baigaa baixa. Teed, Levaneevski bolbol Çeliyyskinteniii abaraxa yjede ene yzegdelii medexe bolhon baixa. Levaneevski bolbol eneeniii xezeeş medexe baihan xoinoo, xelseengyi, gazarta buuhan baigaa johotoi.

Hyylşiin telegraama ygehen hee xoişo busa medeenyydii ygəəgyi uşariinь jyygeer elirxeilze bolxo bainab gexede, ene şaltagaaniii bahal ene mylihetelgede bederze bolxo baina. Maşiiniin mylihen tyrgen zuzaaraza, anteenne xooloinuudiinь xuşazarxiood, eneenei udaa raacanь xydelmerilxəə bolihon johotoi.

Teed, samolioodai ekipaaz mylihen deere buuhanaigaa hyyleer, raadiooxolboogoo zahan hergeeze jyynde şadaagyib? Zunai sagai mylihen deere huuxadaa, şassii ba samolioodoigoo nosovoi çaastiii ebdengyi buuxa argagyi jym. Talaan buruudaxadaa, xojor raadioostaancanuud nosovoi şaastidanь huulgagdahan baigaa. Xerbee buuxa yjedenь silovoi agregaaduudiinь ebderşehen baigaa haa, raadioogoo zahaxa tuxainь xelseltegyi baihan baigaa johotoi.

Levaneevskiin abhan byxii ediee xool xadaa, deede şanartai ba jixe xyitende şanga xydelmeri xeze baihan xynei organiizmii bariza şadaxa baina. Soveedai gazarhaa tuhalamza xylieeze baihan ba argagyideze dulaan meşoogsoo baihan ekipaazada ediee xooləinь zapaas zuun yder xyreze bolxo magad baina.

Egeel hyylde raadioograama ygehen gazarhaa xolo bişe buuhan baixa geze bi hanaab. Levaneevskiin mynəə baiza baigaa gazar gexede Papaaninai gryypede „oiroxon“, „Xoito poolius“ staancahaa 550-600 kiloomeetrei xaraatai gazarta baiza bolomoor baina.

Bidener bolbol „N—209“ samolioodai buuhan uradxaal mylihe xaraza jabaxa bainabdi.

Oktiaabriiin arbaadhaa exileed, hyniiin exilxeleer bujuu, boro xaraanaar samolioodii bederxede byri yretei baixa baina. Ene yjede „N—209“ samolioodai ekipaazai ahaahan gal xolohoo xaragdaxa baixa. Ene gal guşan kilomeerthee xaragdaza bolxo baina. Tereenhee gadana, Levaneevskiin samolioodai ekipaaz ene tuxain gazarhaa motooroi abiaa duulxa baina.

Poliaarna bassejna deere yşəə hyni niideze yzegdəəgyi jym. Iimehee, eneende beledxelgede ton narinaar xandaxa xeregtei baina. Dyrşeltei hain sostaavai talaar, elegtriin gal, paraşuudai rakeetanuud g. m. samolioodnudaa tyxieerexe talaar manai otriaad hain xangagdanxai.

Bidener bolbol raadioomajaag ba raadiookoompas xeregleze, niidelge tuxaigaa raadioogoor tuxailan jabaxa bainabdi. Bidener xadaa, raadioostaancanuudai meetoduud deere yndehelen, bederelgenyydii xexe sxeema zoxioogoobdi. Ede meetoduudai tuhalamzaar bidener bolbol negeş xaragdaagyi gazar yləəngyi, xojor zuun kilomeetr raadiystai tyxerieen talamaiji şinzen, bederelge xexebdi.

Soveed Xolboonoi Geroi Şevelioovai ekspediiciin tyryyşiin otriaad Aarktika deere oşood baina. Ene otriaad jixe xydelmeri xee. Tiigebeş, ene otriaadai beledxelgede miil arban yder xajagdahan baina. Vodopьjaanovai otriaad xadaa yder ba haruulşag baixa yjede niidelge xexe baigaa. Manai otriaad hyni niidexeer tyxieeregdehen baina. Iime tyxieerelgii Vodopьjaanovai otriaadta koraabliaar elьgeegdehen baina.

Manai otriaad bedereze exilexe rajoonoo xyrexedəə Şevelioovai ekspediicede oroxo baina. Bidener bolbol bederelge exilxe sagaa xylieeze jadaza bainabdi, Levaneevskiin gryype xadaa xatuu berxe poliaarna baigaaliiin pleenhee abtaxa baixa geze naidanabdi. Bidener bolbol byxii xyse şadalaa, byxii şadabarinuudaa ba byxii dyrşeləə byrin xeregleze, paarti ba zasagai, nyxer Staalinai sexe ygehen daabariii dyyrgexebdi.

Niidelgiin otriaadai komandiir B. G. Çyxnoovski.

SSSR-ei CENTRAALЬNA GYISEDXEXE KOMITEEDAI TOGTOOL

Şpioonaaz ba xorololgotoi, xynei yxelteigəər bolhon ajuultа teherelge pojeezdnuudai ebderelge ba galai ajuul xehen ba busa diversioonno aakt xelgetei temesexe temeselde SSSR ba Xolbooto respyyblixenyydei mynəə baigaa şyyxe xuuliaar xeheeltiin xemzeenyyd gexede-10 zilhee deeşe bişeer syləəjiinь xahaxa ba gyrende ton xarşa xynde gem xee haanь xeheeltiin deede xemzeegeer buudan alaxa,-gehen xemzeenyyd togtoogdohon baina.

Ede metiin zemete jabadalnuudtai ulam saaşadaa temesexiin tulada ba ene metiin zemetende gansaxanş buudan alaxa xemzeeji abxa bişe, myn byri udaan sagaar syləəjiinь xahaxa argii syydei oorganuudta olgoxiin tulada, SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai todtooxonь:

1. SSSR ba Xolbooto respyyblikenyydei şyyxe xuuliiin 18 daxi zyilii xubilgaza şyyxe xuuliiin xeheeltiin xemzee bolgon 25 zilhee deeşe bişeer syləəjiinь xahaxa xemzee baiguulba.

2. Xolbooto respyyblikenyydei Centraalьna Gyisedxexe Komiteeduudta xuulinuudaa tus togtooltoi taaruulan zoxiooxii duradxaxa.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe **M. Kalinin.**

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь **A. Goorkin.**

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi oktiaabriiin 2.

Ispaanidaxi froontnuud deere

(TASS-iin medeeselnyyd)

Zyyn froont

Teryeeliiin seektorto zasagai artelieeri bolbol Teryeelь—Saragoossa tymer zamai şugamii boombodobo. Respyyblikiinxinei razveedkalxa otriaad Texeraali xyrter oşoo.

Centraalьna froont

Gvadalxaarai seektorto respyyblikiinxin bolbol Poortes Romeoos xyrter dabxiaa. Vilьja fraanka delь Kastilьoo seektorto, udaanь Taaxo golhoo urduuxanuur ba Kaasa Karatiina şadar yimyyleeşenei ataakanuud soxiuulhan baina.

Urda froont

Posoblaankiin seektorto yimyyleeşenei xeden ataakanuud soxigdoo.

Xoito froont

Yimyyleeşen Oniisa rajoondo xeden ataakanuudii xebe, Respyybiikiinxin bolbol xysete esergyyselgenyydii yzyylhenş haa urid xaraalagdahan poziica xyrterəə suxarixa baatai bolhon baina.

***

Faşiis samolioodnuud Xixoonii gurba daxin boombodoo. Tedenei urdahaa niidehen respyyblikiin istrebiitelьnyyd bolbol tedentei agaarta dailaldaza, faşiistnuudai xojor samolioodnuudii unagaagaa. Xixoonhoo yldyylegdehen, yimyyleeşenei samolioodnuud respyyblikiinxinei ara taliin zizexen goorodnuud ba huurinuudii boombodoo. Aradzonoi dunda zeertve jixe olon. Xeden gazarnuudaar tyimernyyd boloo.

Faşiistnuudai gurban samolioodnuud kataloonsk erje şadar baihan respyyblikiinxinei tosxon huurinuudii boombodobo. 3 xyn aluulhan ba 5 xyn şarxatahan baina.

Hyni faşiis samolioodnuud Barseloondo dytelxii oroldood, respyyblikiinxinei zeniit artelieeriaar yldegdehen baina.

Faşiistnuudai taban samolioodnuud Alikaante deere xeden boombonuudii xajaa. Jixenxi boombonuudanь dalai deere unahan ba bişeniinь jixe gemtel xeegyi baina.

***

Zyyn seektor deere respyyblikiinxin xysetei kontrataaka xeze, eneenei urda tee aldahan nege ynderdxii daxin ezəlbe. Oniis oşohon xargii şadar baigaa respyyblikiinxinei poziicii yimyyleeşen ataakalaad, jixe gemtel yzeze suxariba.

Hurguuliiin baişanai barilganь xezee dyyrexe jym?

Jaruuniin mixanai sovxoozoi dergede Gyndiin gyised bişe dunda hurguuli bii aad, xeşeelee jabuulxa hurguuliiin baişangyi deerehee tus sovxoozoi ene tere ger sooguur xeşeelee jabuulza baina. Enenь xadaa huralsalai şanarii haizaruulxa xeregte ton jixe tybeg uşaruuldag baina.

Ene sovxoozoi direekce bolbol hurguuliiin baişaniii xojor zilei urda bariuulza exilyylhen baina. Teed, terenь mynəə xyrter dyyrgegdeegyi baina. Uşaranь xadaa, sovxoozoi direekce bolbol ene barilgada tabihan xydelmerişenəə ondoo xygelmeride tabixa g. z. ene hurguuliiin baişanai barilgii tahalduulhan baixa jym.

Hurguuliiin xeregte iigeze xandaxa ərxii edende xen ygəəb?

Ƶ. Badmiin.

Huragşanarai xamtiin baira barinagyi

Xori. Çisaaniin somonoi „Sojoloi oşon“ ba „Ulaan tariaaşan“ kolxoozuudai hurguuliin xyyged 6-7 kilomeetriin xaraatai gazarta jabagaar jabaza hurguulidaa hurdag baina.

Ede kolxoozuudai huragşanarta xamtiin baira barixiin tuxai pravleeninuudta xeden taa xelegdehen baibaş, mynəə xyrter abiaagyi huunad.

Xursa niyden.

Yimyyleeşen Valeensii boombodobo

Pariiz, 3. (TASS). Mynəəder, yimyyleeşen bolbol agaarhaa Valeensiii goritoixonoor boombodobo geze Ispaanь aagenstvo medeesebe. Yimyyleeşenei samolioodnuud mananda daldaluulza jabaad, goorodoi centrii buudaxaa hedehen aad, zeniid baterein homoor yldyylhen baina. Eneenei udaa, yimyyleeşenei aviaaca bolbol Valeensiiin poort deere ba orşom şadar—Deelь Graoo deere tabi şaxuu boombonuudii xajaa. Graazdan zonoi dunda gemtel jixe olon.

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, ene boombodolgohoo bolzo, 27 xyn aluulhan, 60 xyn şarxatahan, 22 gernyyd butasoxiuulhan baina.

Yimyyleeşenei samolioodnuud Valeensiii boombodoxodoo ebden butasaxixo xysetei boombonuudii jixe xereglehen baina

Itaaliiin dyrben diviizi yimyyleeşende elьgeegdebe

Pariiz, 1. (TASS). Espaanь aagenstviin medeesehenei johoor, itaaliiin dyrben diviizi bolbol ispaaniiin yimyyleeşenei aarmiii şangadxaxiin tulada, Neopalьhaa Ispaani elьgeegdebe. Ede seregyydii şirehen paroxooduud ondoo şireer şirdegdenxei ba nerenyydee arilganxai jabana.

„Eebriin“ medeesehenei johoor, dyrben zeniitne batareinuud bolbol sentiaabriiin 27-noi yder Neopalьhaa ispaaniiin yimyyleeşende elьgeegdehen baina.

XYDELMERIIIN EMXIDXEL MUU

Xori. Xezengiin somonoi „Internacionaal“ kolxooz (tyryylegşenь L. Oçoroi) bolbol sentiaabriiin 25-ai medeegeer tariaa xuriaalgaa araixan 99 proc. dyyrgehen baina. Uşaranь xadaa, tariaa xuriaalgiin brigadiir E. Cerendorziin gegşiin xydelmeriee zybəər emxidxeze şadaagyi deerehee tariaa xuriaalga iiteree udaaraza baina.

Gadana, yngeregşe zilde muu, xyiten bairada bailgahanhaa bolzo 48 ynieen tugal xajahan baixa jym. Teed, mynəəş malai dulaan baira beledxeegyi, tere yngeregşe zileigee praaktikii dabtaza baina.

Ene kolxooz deere kylьtyyrne xydelmeriş myn muu jabuulagdana, gazeeta, zurnaal zaxidaggyi ba yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri ogto jabuulagdanagyi.

Gatabai

Tariaa xuriaalgiin jabasa tuxai

1937 `onoi Oktiaabriiin 1-ei medeegeer (proceentoor)

Aimaguudai nere	Xamta deere xadahanь	Xadahan tariaanhaa somohonь
Bauuntiin . . .	100	—
Zakaaminai . .	100	55,3
Xoriiin	95,6	24,2
Tynxenei . . .	95,3	42,4
Kabaanskiin .	93,4	69,5
Ulaan-Ononoi .	93,3	8,3
Xiaagtiin . . .	93,2	23,7
Biçyyrei . . .	92,9	24,1
M.-Şiberei . .	91,8	9,7
Bargazanai . .	90,9	17,6
Zediin	90,5	10,6
Tarabagatain .	86,7	—
Zagarain . . .	85,8	8,1
Selengiin . . .	81,4	24,4
Ulaan-Ydiin . .	81,4	20,1
Jaruuniin . . .	80,4	2,4
Booxonoi . . .	77,1	17,0
Exired-Bulgadai	75,8	12,2
Agiin	74,2	9,9
Xoito-Baigalai .	73,2	—
Olьxoonoi . .	67,2	21,8
Alairai	63,9	36,9
Xamta	84,6	20,8

Gaztarkoom

Ispaaniiin yxi xyyged Leeningraadta jirebe.

Leeningraad, 3. (TASS) Mynəəder ygləənei 10 çaasai yjede dalain vokzaalai priistanida „Kooperaaca“ geze temploxood jireze priçaaldaba. Tus teploxood ispaaniiin byleg yxi xyygedii Leeningraad asaraba. Leenin goorodoi azalşad respyyblikiin ispaaniiin zaluu graazdanuudii xaluunaar ugtaba „Viiva Staalin! Viiva Ryysia! Viiva Soveetika!“—gehen abiaan xyxiyygeer duuldaa.

Edir ispaancanuudii Leeningraadai huragşad ba pioneernuud bajartaigaar ugtaba.

„Kooperaaca“ teploxood deere 632 xynyyd jirebe.

***

Myn baha Leeningraadta „Feliiks Dzerzinski“ geze paroxood ispaaniiin taban zuun yxi xyygedii asarba.

MUUSA XYDELDEG BAINA

Ene onoi sentiaabriiin 26-haa exilze Ulaan-Yde goorodto, polit-gegeerelei xydelmerişedei sojuuzai Moziin soveedai toosooto hunguuliiin suglaan bolzo, Moziin politprofsoveedai jabuulhan xydelmeriiin toosooto elidxelii nyx. Kandaraanov xelebe.

Elidxelii sonosood, 20 garan delegaaduud yge xelexe zuuraa Moziin sojuuz bolbol xydelmeriee xangaltagyigəər jabuulaa gexetei xamta, Moziin sojuuz bolbol xydeədexi sojuuznuudtai xolboo barisaagyi baihan ba Moziin Sojuuzdo xeden olon tyryylegşener helgegdedeg baigaa geze temdeglebe. Sojuuz bolbol SSSR-ei jixedeede soveedta hungaxa hunguuliiin beledxelei xydelmeriii tolgoilon jabuulza şadaagyi baina geze myn temdeglebe. Gadana, aradai daisad Jerbaanov, Verxodyyboy ba busad xarşa etegeedyyd paartiiin MK-ai dergedxi sojuuzai xydelmeriii zoriuuta unagaahan baigaa geze myn eliryylegdebe.

Ene suglaagaar 26 xynyydii pleenymde hungaad, tus suglaan dyyrhen baina.

Dam. Ƶam.

VIISTAVKADA XABAADALSAXA KANDIDAADUUD

Ene onoi sentiaabriiin 22-oi yder, BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkoom ba respyyblikiin viistavkiin komiteedai tyryylegşii orologşo nyx, Poxosoojev tyryylegşeteigeer bolhon zasedaani deere Byxexolboonoi xydəə azaxuin viistavkada xabaadalsaxa kandidaaduudai tyryyşiin spiisk batalagdaba.

Tere viistavkada xabaadaxa bologsodoi bogonixon xarakteriistikanuudii - xaruulaa haa iime.

1) Şoidonoi Demid — Agiin aimagai, Hydentiin somonoi „OGPY“ kolxoozoi yrezyylegşestaxaanovşa. Şoidonoi bolbol 1937 ondo simentaalь yylterei nege buxaar 518 tolgoi, niutagai yylterei ynieedii yrizyylhen baina. Nyx. Şoidonoi gegşe jirexe 1938 ondo aduu malii xer zergeer yrezyylheniii haisa xaraza şalgan yzexe ysloovitoigoor Şoidonoi Demidii Byxexolboonoi xydəə azaxuin viistavkada xabaadalsagşa bolgon batalba.

2) Cedenei Sodnom—Agiin aimagai Cogto-Xangilai somonoi, Staalinai neremzete kolxoozoi yrezyylegşe. Cedenei bolbol 1936 ondo merinoos yylterei xusaar 1500 tolgoi xonidii yrezyylhen baina. Edenerhee 1520 xurigadii abza, negeş xoni hubairuulaagyi. Myn, 1937 ondo simentaalь yylterei buxaar 670 tolgoi niutagai yylterei ynieedii yrezyylhen baina,

3) Xomoosov Mitaan-Alairai aimagai 2-xi Olzoojevskiin byl soveedai „Yngiinsk — skotovood“ kolxoozoi aduunai tovaarno feermiin aduuşan.

Nyx. Xomoosov bolbol 1936 ondo 82 tolgoi gyydii bultiinь tyryyleed, unagadiinь tenzeebe. Myn 1937 ondo 70 tolgoi gyynhee 66 unaga abaad, hainaar tenzeeze baina.

4) Tyeyytov Nikolai—Alairai aimagai Kyitiinskiin bylsoveedai „Kraasno-Sabşalanta“ kolxoozoi xonişon.

1937 ondo 79 tolgoi exe xoninuudhaa 102 xurigadii abaad hainaar tenzeehen baina.

5) Magdaanov Mixajiil—Alairai aimagai 2-xi Olzoojevskiin bylsoveedai „Yngiinsk-Skotovood“ kolxoozoi aduuşan. 1937 ondo 70 tolgoi gyynhee 66 unagadii abza, targan hainaar tezeehen baina.

6) Alairai aimagai 2-xi Olzoojevski bylsoveedai „Yngiinsk Skotovood“ kolxoozoi aduunai feerme ba tereeniii erxilegşe Myryyjev Vasiili gegşe aduu ysxeberilgiin gyrenei tysebii 1936 ondo 911 tolgoi baihaniinь 956 tolgoi xyrter ysxehen ba 1937 ondo 945 tolgoi baihaniinь 965 tolgoi bolgohon baina. 1936 ondo 100 tolgoi gyydhee 94 unagadii abza xarahan ba 1937 ondo myn 94 unagadii abza tezeebe:

7) Alairai aimagai Tergetiin selьsoveedai „Angarstroi“ kolxoozoi (tyryylegşenь Timofeejev) xoninoi tovaarno feerme. 1936 ondo xoni ysxeberilgiin tysebii (378 tolgoi) 100 proc. dyyrgebe. 1937 ondo 465 tolgoi xonitoi baina. 1936 ondo 100 exe xoninhoo 124 xurigadii abhan ba 1937 ondo 118 xurigadii abhan baina. Eneenhee gadana, ene oktiaabrь hara soo 35 xurigadii abxaa baina.

8) Alairai aimagai, Nilxaajsk bylsoveedai „Kraasno - Nilxai“ kolxoozoi aduunai feerme ba feermii erxilegşe oordento Atiootov Aleksaandr gegşe 1936 ondo 192 tolgoi aduu ysxexe johotoi baihanaa 192 tolgoi bolgobo. 1937 ondo 234 tolgoi baihaniinь 244 tolgoi bolgobo. 1936 ondo 40 tolgoi zaluu malii tomo tobir bolgoxo baihanaa 49 tolgoi bolgoo,

9) Alairai aimagai B-Jermiinsk selьsoveedai „Zemledieeli“ kolxoozoi (tyryylegşenь Petroov Nikolai) xoninoi tovaarno feerme bolbol xoni ysxeberilxe tyseb 1936 ondo 160 tolgoi baihaniinь 176 tolgoi bolgobo. 1936 onoi exin xaxadai tysebei johoor niutagai yylterei byxii xoninuudhaa 75 tyl abxa baihanaa 94 tolgoi abhan baina. 1936 ondo 100 exe xoninhoo 178 xurigadii abhan ba 1937 ondo—115 xurigadii abhan baina. Eneenhee gadana, oktiaabrь hara soo 43 tolgoi xonin xurigalxa baina.

10) Alarai aimagai B-Jermiinsk selьsoveedai, Kiirovai neremzete kolxoozoi aduunai feermii erxilegşe Kasaatkin Feodor gegşe aduu ysxeberilgiin gyrenei tysebei 1936 ondo 84 tolgoi baihaniinь 89 tolgoi ba 1937 ondo 108 tolgoi baihaniinь 111 tolgoi bolgozo ydxehen baina. 1936 ondo 100 tolgoi gyynhəə 100 unaga abhan ba 1937 ondo—95 unaga abhan baina.

Xebxeejev.

XROONIKA

SSR-ei CGK bolbol nyxer A. F. Merkaalovii gadaada naimaanai Aradai Komişaarii orologşo bolgon batalba

***

SSSR-ei CGK bolbol nyxer J. D. Şvialioovii gadaada naimaanai Aradai Komisaarii orologşo bolgon batalba

***

SSSR Xolboonoi Arkomsoveed bolbol nyxer F. G. Kabaanovii SSSR-ei gyrenei baankiin pravleeniiin tyryylegşii orologşo bolgon tomilobo.

SSSR-ei CGK-bolbol nyxer D. F. Xroomovii SSSR-ei mal ba tariaan azaltai sovxoozuudii erxilxe Aradai Komisaarii politikan talaar orologşo bolgon batalba.

***

SSR-Xolboonoi Arkomsoveed bolbol nyxer A. V. Nikolaajevii SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai dergedexi gyrenei rezeerviin ypravleeniiin naçaalьnigii orologşo bolgon tomilobo.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo O. A. ƵEREBCOV

KINOOTEAATRTA MYNƟƟDER

„ERDEM“ KINOO

„Alamaasuudai xymeg“

geze honin kinoo garza baina.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор — 3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07.

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C. DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyilədberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 900.